

7. februar 2006

6.kt.

Dagsordenspunkt 2a: Lissabon-strategien. Kommissionens årlige fremskridtsrapport

Resumé: I medfør af den relancerede Lissabon-strategi skal Kommissionen hvert år udarbejde en rapport om implementeringen af strategien. På baggrund af Kommissionens rapport vil Det Europæiske Råd (DER) hvert forår gøre status over fremskridt med implementeringen af strategien og beslutte eventuelle nødvendige justeringer af de integrerede retningslinjer. Kommissionens første årlige statusrapport indeholder ikke forslag til ændringer i de overordnede økonomiske-politiske retningslinjer (BEPG). Der indgår imidlertid specifikke målsætninger af horisontal karakter inden for fire af Kommissionen identificerede hovedindsatsområder. Rapporten indeholder desuden landespecifikke vurderinger og en oplistning af eksempler på "interessante" politikker og "best practice" inden for en række af emneområder. Vurderingen af Danmarks nationale reformprogram er altovervejende positiv.

Baggrund og indhold

I forbindelse med midtvejsevalueringen af Lissabon-strategien blev det ved DER-topmødet i marts 2005 besluttet at iværksætte en ny treårig cyklus for at forbedre implementeringen af strategien (den nuværende cyklus går således fra 2005-2008). Som udgangspunkt for denne cyklus og med grundlag i DER's konklusioner vedtog Rådet et sæt "integrerede retningslinjer", som udgøres af BEPG samt retningslinjerne for beskæftigelsen (EG). På basis af de integrerede retningslinjer har landene udarbejdet nationale reformprogrammer (NRP), som er tilpasset landenes specifikke situationer og behov. Programmerne udgør grundlaget for gensidig overvågning mellem medlemslandene og for Kommissionens årlige statusrapport om fremskridt med Lissabon-strategien. På baggrund af Kommissionens rapport vil DER hvert forår gøre status over fremskridt med implementeringen af strategien og beslutte eventuelle nødvendige justeringer af de integrerede retningslinjer. Efter det tredje år i den nye cyklus fornys de integrerede retningslinjer, de nationale reformprogrammer og Kommissionens "Fællesskabets Lissabon-program".

Kommissionen offentliggjorde sin første årlige statusrapport den 25. januar 2006. Rapporten er opdelt i to sektioner. Første sektion evaluerer processen med at udarbejde de nationale reformprogrammer, foretager en horisontal vurdering af programmerne, og identificerer et antal nøgleinitiativer inden for fire hovedindsatsområder. I et appendiks til første sektion oplistedes en række eksempler på "interessante" politiktiltag. Anden sektion er en detaljeret vurdering af de enkelte nationale reformprogrammer, hvor der udpeges styrker og svagheder ved programmerne. Dertil kommer et annek, som indeholder en mere detaljeret analyse af makro- og mikroøkonomiske samt beskæftigelsesmæssige aspekter af de nationale reformprogrammer.

Med de rette redskaber på plads i form af integrerede retningslinjer, nationale reformprogrammer og Fællesskabets Lissabon Program lægger Kommissionen i

sin statusrapport nu vægt på implementering af de opstillede reformtiltag. I den forbindelse fremhæver Kommissionen vigtigheden af partnerskabstilgangen, hvor der sondres mellem indsatsen på fællesskabsniveau og i den enkelte medlemsstat. På mange områder er indsatsen medlemsstaternes eget ansvar, men med betydning for hele fællesskabet givet den høje grad af økonomisk integration. Kommissionen fremhæver sin rolle som katalysator for, at dette partnerskab leverer resultater.

Rapporten fokuserer særligt på potentialet i den gensidige udveksling af politikerfaringer gennem identifikation af ”best practice”, hvor NRP’erne fremhæves som formidlingskanaler – et potentiale som ifølge Kommissionen for nærværende udnyttes for sjældent. Rapporten fremhæver i den forbindelse også Hampton Court mødets understregning af, at det er vigtigt at finde europæiske løsninger på en række områder med direkte sammenhæng til Lissabon-strategien, herunder forskning og udvikling (F&U), bedre universiteter, mere effektiv energipolitik og håndtering af de demografiske udfordringer. Netop disse områder har Kommissionen også lagt væsentlig vægt på i sin udpegning af fire prioriterede emneområder for behandling på DER i foråret, jf. senere.

Om Fællesskabets Lissabon-program

Kommissionen vurderer, at implementering af Fællesskabets Lissabon-program forløber tilfredsstillende. Omkring to tredjedele af de bebudede tiltag er fremlagt, om end de lovgivningsmæssige tiltag først får virkning, når de er vedtaget af Rådet og Parlamentet, og de tiltag, der forudsætter EU-finansiering, afhænger af færdiggørelse og implementering af de finansielle perspektiver for 2007-2013. Af indholdet i Fællesskabets Lissabon-program fremhæver Kommissionen særligt en vifte af initiativer inden for F&U med det formål at håndtere de grænseoverskridende effekter af F&U og fragmenteringen af forskningsindsatsen på europæisk plan samt at øge F&U indsatsen. Øget Fællesskabstilvejebringelse af venture kapital, særligt for små og mellemstore virksomheder, fremhæves også sammen med tiltag til at gøre grænseoverskridende betalinger mindre besværlige (skabelse af et ”fælles betalingsområde”).

Kommissionen nævner også initiativer til at virkeliggøre et fællesmarked for serviceydelser, til reduktion af administrative byrder, til at øge markedsadgang og konkurrence på særligt energi- og finansielle markeder, til at fjerne mobilitetsbarrierer, til at skabe en fælles tilgang til økonomisk migration, og til at håndtere de sociale konsekvenser af strukturelle omstillinger.

Om de nationale reformprogrammer

Kommissionen anser det for en vigtig første test af den relancerede Lissabon-strategi, at alle lande har udarbejdet nationale reformprogrammer. Den fremhæver, at mange lande har benyttet lejligheden til at strømline intern koordination mellem ministerielle departementer. Selv om de fleste lande i forbindelse med udarbejdelsen af reformprogrammerne har involveret en lang række interessenter, synes der ifølge Kommissionen fortsat at være et væsentligt

udestående kommunikationsbehov i forhold til at overbevise befolkningerne om gevinsterne ved reformer.

Kommissionen bemærker desuden, at den i dette første år efter relanceringen af Lissabon-strategien har fokuseret på at sikre nationalt ejerskab af de nationale reformprogrammer, og derfor ikke har udarbejdet formelle landespecifikke anbefalinger. Den vil dog ikke afstå fra at bruge dette instrument, hvis det vurderes nødvendigt for implementering af strategien. Rapporten opstiller dog horisontale anbefalinger, fremhæver ”best practice” samt identificerer styrker og svagheder i de enkelte landes reformprogrammer.

Overordnet vurderer Kommissionen, at reformprogrammerne udgør et godt grundlag for yderligere reformfremskridt. Der er stor konvergens i programmernes vurdering af hovedudfordringer, fx holdbarhed af offentlige finanser, arbejdsudbud, F&U og innovation, erhvervsklimaet og miljømæssig bæredygtighed.

Kommissionens overordnede horisontale konklusioner om de nationale reformprogrammer er blandt andet:

- Der er væsentlige forskelle i programmerne, herunder i forhold til at opstille kvantitative mål og tidsplaner og til at beskrive indholdet af reformtiltag og deres finansiering.
- Der synes generelt – om end med variationer over lande – at være behov for yderligere integration af makro-, mikro- og beskæftigelsesdimensionerne, da der ofte er synergieffekter af reformer på de forskellige områder.
- Få reformprogrammer håndterer effektivt udfordringen med at øge konkurrencen og fjerne barrierer for adgang til særligt servicemarkedet.
- Kun omkring halvdelen af reformprogrammerne opstiller nationale mål for F&U investeringer og beskæftigelse.
- Et stort antal lande bør sikre, at EU strukturfondsmidler er målrettet tiltag til opfyldelse af Lissabon-strategien, og der skal gøres mere for at styrke koordinationsmekanismer mellem de ansvarshavende for henholdsvis de nationale reformprogrammer og strukturfondsprogrammer.
- Offentligt ejerskab af strategien i landene er med få undtagelser utilstrækkelig. Der er behov for en dedikeret kommunikationsstrategi med påpegning af gevinsterne ved reformer, og arbejdsmarkedets parter bør være mere involverede i rollen som budbringere.

Hovedindsatsområder

På baggrund af sin evaluering af reformprogrammerne har Kommissionen udpeget fire emneområder, hvor den foreslår at fokusere den videre indsats:

1. Investering i viden og innovation.
2. Frigørelse af erhvervspotentialer for særligt små og mellemstore virksomheder.

3. Håndtering af virkningerne af globalisering og demografiske ændringer.
4. Opnåelse af et effektivt energimarked.

Dette vil være Kommissionens oplæg til fokusområder på DER i foråret. Kommissionen har til hvert område udarbejdet en række horisontale anbefalinger og mål til implementering inden udgangen af 2007, som den ønsker, at DER forpligter sig til. En del af disse er meget specifikke, særligt med hensyn til F&U og små og mellemstore virksomheder, mens anbefalingerne til håndtering af globalisering og befolkningsaldringen er mindre konkrete.

1. Investering i viden og innovation

- Inden DER i foråret bør alle medlemsstater have opstillet F&U udgiftsmål for 2010, så et troværdigt mål for EU som helhed kan formuleres.
- Midlerne kan bl.a. findes ved et skifte i anvendelsen af statsstøttemidler uden forøgelse af samlet statsstøtte (fx ved at fordoble andelen af statsstøttemidler allokeret til F&U til 25 pct.). De øgede midler kunne bruges til målrettede økonomiske incitamenter for den private sektor. Anvendelse af en større del af strukturfondsmidler til F&U, innovation og IKT kan fremme regional sammenhængskraft og særligt komme SMV'er til gode.
- Der bør skabes mere attraktive betingelser for teknologi-intensive markeder, herunder bedre brug af offentlig udlicitering, innovationsfremmende reguleringer og standarder. Medlemsstaterne og Kommissionen bør iværksætte tiltag til at skabe europæiske ledende markeder inden for teknologiske nøglesektorer.
- Det bør tillades universiteter at søge privat finansiering, og lovgivningsmæssige og andre barrierer for offentlig-privat partnerskaber mellem universiteter og erhvervslivet bør fjernes. Alle tekniske universiteter bør have et "teknologi-overførings kontor", og et europæisk Institut for Teknologi bør etableres. Målet for EU bør være at bruge mindst 2 pct. af BNP på videregående uddannelser i 2010.
- Undervisningen i matematik og naturvidenskab bør gives højere prioritet i skolerne, og der bør være obligatorisk undervisning i mindst to fremmedsprog.

2. Frigørelse af erhvervspotentialet, særligt i små og mellemstore virksomheder

- Alle medlemsstater bør have en one-stop shop, som kan hjælpe potentielle iværksættere og gøre virksomhederne i stand til at opfylde deres administrative forpligtelser ét sted.
- Den periode, det i gennemsnit tager at etablere en virksomhed, bør halveres, med det endelige mål at det ikke skal tage mere end én uge i noget EU land. Opstartsgebyrer bør være så lave som mulige, og den første ansættelse bør kun involvere kontakt med én offentlig myndighed.

- Alle studerende bør have adgang til iværksættertræning; sådanne kurser bør være en del af undervisningsplanerne i alle medlemsstater.
- Medlemsstaterne bør fremme grænseoverskridende aktiviteter i små og mellemstore virksomheder ved at tilslutte sig pilot projekter for hjemstatsbeskatning ("home state taxation"). Rådet bør hurtigt tilslutte sig Kommissionens forslag om en moms one-stop shop og et moderniseret toldsystem.
- Finansielle instrumenter på fællesskabsniveau vil blive udviklet yderligere inden for konkurrenceevne og innovations rammeprogrammerne for at lette adgang til kapital for særligt små og mellemstore virksomheder.
- Medlemsstaterne bør fuldt udnytte mulighederne i strukturfondene, især inden for den fremtidige finansieringsplan for fælles midler til små og mellemstore virksomheder (JEREMIE).
- Alle medlemsstater bør anvende en metode til at måle administrative byrder af nationale regler og forskrifter. Kommissionen vil iværksætte en undersøgelse af administrative byrder af EU regler, med særlig fokus på små og mellemstore virksomheder, og fremsætter på den baggrund forslag til at reducere byrderne. Kommissionen vil fjerne forpligtelsen til at indberette visse kategorier af mindre statsstøtte for at lette de administrative byrder for især små og mellemstore virksomheder.

3. Håndtering af globalisering og demografiske ændringer

- Medlemsstaterne bør forbedre deres budgetpositioner og støt reducere deres gæld for at sikre holdbare offentlige finanser.
- Som en del af reformer af offentlige pensionssystemer bør medlemsstaterne forbedre de økonomiske incitamenters for ældre til at forblive erhvervsaktive, øge sammenhængen mellem pensionsydelse og forventet levetid på tilbagetrækningstidspunktet og samtidig begrænse søgningen til tidlig tilbagetrækningssystemer, samt indarbejde incitamenters til mere effektiv brug af knappe ressourcer i førtidspensions-, sundheds- og plejesystemer.
- Hver ung, som har forladt undervisningssystemet og er arbejdsløs, bør tilbydes et job, en læreplads, yderligere træning eller andre beskæftigelsestiltag inden for 6 måneder. Denne periode bør forkortes til 100 dage i 2010.
- Der bør tilbydes økonomiske eller andre incitamenters for virksomheder, særligt små og mellemstore virksomheder, til at give studerende og unge arbejdsløse arbejds erfaring.
- Adgangen til børnepasning bør øges på linje med medlemsstaternes egne mål. Lighedsforøgende og familievenlige politikker bør implementeres.
- Aktiv aldrings strategier bør implementeres, inkluderende økonomiske incitamenters til forlænget arbejdsliv, gradvis tilbagetrækning og anvendelse af deltidsjob, samt forbedret kvalitet i arbejdslivet. Der bør være målrettede tiltag rettet mod en større stigning i antallet af erhvervsaktive over 45 år, som deltager i opkvalificering, end for den samlede arbejdsstyrke.

- Medlemsstater bør tilstræbe en fælles forståelse af begrebet ”flexicurity”. Kommissionen vil fremlægge en rapport, som kan danne grundlag for et sæt af fælles principper for balance mellem fleksibilitet og beskæftigelses sikkerhed (”flexicurity”), med følgende elementer:
 - a) moderne arbejdsmarkedslovgivning, som tillader tilstrækkeligt fleksibilitet i arbejdstilrettelæggelse og reducerer segmentering og sort arbejde (Kommissionen vil konsultere arbejdsmarkedets parter og andre interessenter herom i løbet af året)
 - b) aktiv arbejdsmarkedspolitik og livslang læring, som bør forbedre omstillingsevne. Økonomiske og andre incitament er bør gennemgås. Medlemsstaterne bør leve op til deres forpligtelse til at etablere omfattende strategier for livslang læring inden ultimo 2006. Den Europæiske Socialfond og den nye Globaliseringsfond vil tilvejebringe europæisk finansiering. Kommissionen vil samarbejde med medlemsstaterne om at afsætte en større andel af strukturfondsmidlerne til uddannelse og træning.
 - c) moderne sociale systemer, som bør kombinere tilstrækkelig indkomstunderstøttelse med nødvendigheden af øget arbejdsmarkedsfleksibilitet. Rådet bør nå til enighed om Kommissionens forslag om overførsel af pensionsrettigheder. Medlemsstaterne bør overveje at fremskynde fjernelsen af barrierer for arbejdskraftens mobilitet inden for EU.
- Kommissionen foreslår at arrangere et ekstraordinært socialt topmøde til identifikation af konkrete tiltag.

4. Et effektivt energimarked

- EU bør styrke sit indre marked for energi gennem bedre implementering og regulering, ved øget konkurrence på især elektricitets- og gasmarkederne, samt ved bedre samarbejde og integration af medlemsstaternes ledningsnet med det formål at opnå et fuldstændigt og effektivt energimarked pr. 1. juli 2007 i overensstemmelse med DER’s beslutning.
- De nødvendige reguleringsmæssige rammer for en ”vedvarende energi teknologi-skub og efterspørgsels-træk politik” på europæisk niveau, som kan komplementere medlemsstaternes egne tiltag og modvirke fragmentering i det indre marked.
- Stimulering af forskning og innovation i ”indenlandske” energikilder og nye energi-effektive energikilder, blandt andet ved udvikling af en europæisk incitamentsstruktur for brug af vedvarende energi.
- Udvikling af en mere fokuseret, sammenhængende og integreret tilgang til at sikre forsyningssikkerhed i Europa er nødvendig. EU bør tale med én stemme i internationale fora og over for leverandører fra tredjelande.
- Kommissionen vil opsamle ideer til, hvordan disse prioriteter bedst kan fremmes af medlemsstater og på EU niveau gennem udarbejdelsen af en grøn bog, som forventes offentliggjort den 8. marts 2006.

Kommissionens vurdering af Danmarks NRP

Kommissionens vurdering af det danske nationale reformprogram er altovervejende positiv. Kommissionen er enig i programmets analyser og hovedprioriteter, og tilgangen betegnes som bred, sammenhængende og langsigtet, med ambitiøse og opnåelige mål baseret på omfattende og klare analyser, og med hensyntagen til vigtige EU politikker. Det noteres, at konsultation og tiltag til at skabe nationalt ejerskab har været betydelige.

Kommissionen bemærker, at præsentationen af politiktiltag ofte refererer til brede handlingsplaner, og at relativt få specifikke tiltag er angivet, om end det samtidig noteres, at flere konkrete tiltag forventes udmøntet på baggrund af anbefalinger fra Velfærdskommissionen og Globaliseringsrådet. Kommissionen bemærker endvidere, at hvor der er angivet klare tidsplaner for nogle tiltag, er det omvendt nødvendigt med flere detaljer og klarere implementeringsplaner for andre. Kommissionen vurderer, at der særligt er behov for yderligere opmærksomhed i forhold til 1) flere konkrete og specifikke tiltag til at øge arbejdsudbuddet og 2) mere detaljerede tiltag til at øge konkurrencen. Danmark anbefales at behandle disse emner nærmere i sin 2006-fremskridtsrapport.

Den videre proces

Kommissionen lægger op til et tæt samarbejde med medlemsstaterne om implementering og forbedring af NRP'erne, herunder ved gensidig erfaringsudveksling landene imellem. Kommissionens opstilling af en række "interessante" politikker og "best practices" skal ses i dette lys.

EPC diskuterer i foråret strukturpolitiske emner og de landespecifikke vurderinger i Kommissionens rapport og udarbejder et kort papir, der giver et horisontalt overblik med fokus på de specifikke udfordringer i forhold til at fremme vækst og beskæftigelse. I den forbindelse fortsættes hidtidigt samarbejde med Konkurrence Høj-niveau-gruppen (HLG) og EMCO. EPC-papiret kan indgå i ECOFIN's Key Issue Paper og dermed også indgå i forberedelserne af DER forårstopmødet.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser. Der er heller ingen umiddelbare statsfinansielle konsekvenser. Dog vil der i det omfang, en række af de foreslåede nye målsætninger forsøges efterlevet, herunder eksempelvis målsætningen om at anvende 2 pct. af BNP på videregående uddannelser, kunne være betydelige statsfinansielle konsekvenser.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen er tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg den 20. januar i forbindelse med Kommissionens præsentation af rapporten på ECOFIN den 24. januar 2006.

Holdning

Dansk holdning

Fra dansk side hilses Kommissionens statusrapport velkommen. Det er et interessant element i det videre arbejde med Lissabon-strategien, herunder i forhold til revurdering af BEPG'erne i 2007.

Regeringen ser behov for at fokusere på implementeringen af de nationale reformprogrammer samt på effektiv bilateral dialog mellem Kommissionen og medlemslandene herom og en reel multilateral overvågning og "peer pressure". Det er nødvendigt med stærkest mulig evaluering af NRP, og regeringen støtter derfor Kommission i, at den i sin næste evaluering i foråret 2007 udarbejder landespecifikke anbefalinger, hvis det synes hensigtsmæssigt for implementeringen af strategien.

Regeringen er enig i Kommissionens konklusion om, at den primære makroøkonomiske udfordring er at sikre budgetdisciplin i medlemslandene. Fra dansk side understreges vigtigheden af, at igangværende skattereduktioner i flertallet af EU-landene og forslag til udgiftsdrivende tiltag, herunder øgede offentlige udgifter til særligt forskning og udvikling, uddannelse og aktive arbejdsmarkedspolitikker, prioriteres inden for rammerne af det overordnede hensyn til holdbarhed og konsolidering af de offentlige finanser samt Stabilitets- og Vækstpagten.

Regeringen støtter Kommissionens forslag til øget fokus på de fire udvalgte politikområder. De indholdsmæssige detaljer inden for de fire identificerede hovedindsatsområder må undersøges nærmere og kan med fordel indgå som grundlag for eventuelle justeringer af BEPG'erne i 2007. Også opprioriteringen af forskning, udvikling og universiteter hilses velkommen.

Fra dansk side understreges behovet for generelt at fokusere på kvalitet, resultater og effektiv anvendelse af midlerne frem for nye målsætninger om øgede offentlige udgifter.

Regeringen støtter Kommissionens opfordring til, at medlemslandene i højere grad skal fokusere på gennemførelse af det indre marked og på at forbedre konkurrencen. Tillige støttes en styrkelse og fokusering på gennemførelse af liberaliseringen af energimarkedene samt en mere sammenhængende energipolitik – herunder en styrket dialog med eksterne partnere – og Danmark arbejder i den forbindelse for, at alternative energikilder og øget energieffektivitet får en central placering.

Fra dansk side hilses anbefalingen af "flexicurity"-modellen velkommen, og Kommissionens brede definition anses som egnet for en fælles EU-debat herom. Det skal imidlertid understreges, at der er behov for, at modellen fremmes under behørig hensyntagen til eventuelle udgiftsdrivende elementers virkning på de offentlige finanser.

Regeringen er enig med Kommissionens konklusioner vedrørende Danmarks reformprogram, hvor det fremhæves, at der er behov for øget dansk opmærksomhed på tiltag til at øge arbejdsudbuddet og fremme konkurrencen.

Andre landes holdninger

Tilkendegivelserne fra en række lande har generelt været positive i forhold til fokuseringen på de fire identificerede indsatsområder. En del lande har dog udtrykt bekymring for sammenhængen mellem behovet for finanspolitisk konsolidering og Kommissionens anbefalinger til øgede udgifter på nogle politikområder. Fra en række landes side er der særligt fokuseret på energidelen af Kommissionens oplæg til DER emneområder.

Dagsordenspunkt 2b: “Key Issues” papiret vedr. de overordnede økonomisk-politiske retningslinier (BEPG) og de nationale reformprogrammer

Resumé: Som led i forberedelsen af ECOFIN's bidrag til DER forårstopmødet har det østrigske formandskab udarbejdet et udkast til Key Issues Paper. Udkastet identificerer en række hovedpolitikområder i forhold til bestræbelserne på at øge vækst og beskæftigelse i EU.

Baggrund og indhold

Som oplæg til DER forårstopmødet udarbejder ECOFIN et Key Issues Paper (KIP), der skitserer en række hovedemner til diskussion på DER. Det østrigske formandskab har udarbejdet et udkast til KIP, som første gang behandles på ECOFIN den 14. februar.

Det foreliggende udkast udpeger nøgleudfordringer for Fællesskabet og medlemsstaterne, med udgangspunkt i Kommissionens første årlige statusrapport om fremskridt med Lissabon-strategien, landeeksaminationer foretaget under UK-formandskabet, samt arbejdet i den Økonomisk-Politiske Komité (EPC) og den Økonomiske og Finansielle Komité (EFC).

KIP-udkastet identificerer fire hovedpolitikområder i forhold til at øge vækst og beskæftigelse.

For det *første* er det nødvendigt med sunde makroøkonomiske politikker. Holdbare og sunde offentlige finanser, som er på linje med den reformerede Stabilitets- og Vækstpagt, bør udgøre kernen i en bred, vækststimulerende mellemfristet strategi. Der er imidlertid behov for forbedringer i en række medlemsstater, for at de mellemfristede målsætninger kan opnås og uforholdsmæssigt store underskud på de offentlige finanser undgås. De fleste medlemsstater har også behov for yderligere pensions- og sundhedsreformer og hurtigere gældsreduktion for at bringe finanspolitikken på et holdbart spor i lyset af de fremtidige demografiske ændringer. Der er også behov for en mere fremadskuende finanspolitik på europæisk plan, herunder en styrkelse af medlemsstaternes mellemfristede budgetanalyser og planlægningsmetoder, samt mere effektiv anvendelse af offentlige ressourcer, blandt andet ved reallokeringer mod aktiviteter som understøtter vækst og beskæftigelse. Endelig er der behov for en mere effektiv koordinering af den økonomiske politik i EU.

For det *andet* er der behov for beskæftigelsesfremmende moderniseringer af de europæiske sociale modeller. De fleste lande har opstillet kvantitative beskæftigelsesmål i deres nationale reformprogrammer, men der er behov for yderligere reformtiltag, for at disse kan opnås. Politikken bør indrettes mod at gøre det nemmere at finde arbejde (bl.a. ved længere prøveperioder, kombination af midlertidige og permanente job og nemmere adgang for nye virksomheder til markederne). Evnen til hurtig omstilling af job og produktion fra sektorer i tilbagegang til ekspanderende sektorer er også essentiel for at høste de fulde gevinster af globaliseringen, og her er uddannelses- og opkvalificeringssystemer af høj kvalitet af stor betydning. Det er et hovedmål at øge erhvervsdeltagelsen

blandt kvinder og grupper i periferien af arbejdsmarkedet og samtidig øge de samlede arbejdstimer pr. person over livsløbet.

For det *tredje* må væksten i produktiviteten øges. Bedre regulering af produktmarkederne, bedre adgang til risikovillig kapital, reduktion af barrierer for markedsadgang, øget handel og investeringer, samt mindre statskontrol er vigtige indsatsområder. Det skal også være nemmere at oprette og drive virksomhed, særligt små og mellemstore virksomheder som er særligt besværede af skatteregler mv. i forbindelse med grænseoverskridende aktiviteter. Endelig er der behov for øgede investeringer i uddannelse samt forskning og udvikling (F&U), særligt i privat F&U, og for fremme af alle typer innovationer samt spredning af informations- og kommunikationsteknologi.

For det *fjerde* er der behov for reduktioner i energiforbruget og for større anvendelse af alternative energikilder. Mere effektiv energianvendelse og bæredygtige energipolitikker kan gøre EU mere modstandsdygtig over for eksterne chok og vil hjælpe i bekæmpelsen af global opvarmning på linje med målsætningerne i Kyoto-protokollen. Prismekanismerne skal virke så frit som muligt, og brede skattelettelser som svar på energiprisstigninger bør anvendes så lidt som muligt. Gennemsigtigheden og integrationen af energimarkederne bør øges, og medlemsstaterne bør øge andelen af energiudbuddet fra vedvarende energikilder.

I forhold til de særlige udfordringer for euroområdet peges der i KIP-udkastet specielt på behovet for strammere finanspolitik og øget reformmomentum på vare-, service, arbejds- og ejendomsmarkederne, og på lønninger som understøtter ikke-inflationsdrivende vækst og opretholder den eksterne konkurrencekraft.

Det understreges i KIP-udkastet, at håndteringen af udfordringerne fra globalisering må være offensiv. Defensive strategier er kortsigtede, og erfaringerne viser, at beskyttelse af sektorer ikke fremmer brugen af det ekstra tidsrum til tilpasninger men derimod snarere forværrer vækst og beskæftigelse på længere sigt. Globaliseringen er en vigtig bidragsyder til øgede levestandarder, og generelt overstiger mulighederne ved globaliseringen de dertil knyttede udfordringer. Fordelene øges, når de rette politikker er på plads. At modarbejde globaliseringen er snæversynet og til ugunst for fremtidige generationer.

KIP-udkastet fremhæver imidlertid også, at det er vigtigt at være opmærksom på mulige problemer for det enkelte individ – politikken skal her fokusere på at assistere og beskytte den enkelte person, ikke det individuelle job. Der foreslås i den forbindelse analyser af, hvordan den internationale arbejdsdeling kan forventes at se ud om 10 år.

Udarbejdelsen af nationale reformprogrammer har involveret et bredt spektrum af interessenter i de enkelte medlemsstater. Men der er behov for bedre kommunikation til befolkningerne i Europa for at øge viden om og forståelse af mulighederne og udfordringerne i et ændret verdensbillede. I forhold til verdenen

uden for EU inviteres Kommissionen og Rådet til mere aktivt at promovere europæiske positioner og løsninger i internationale fora.

I forhold til det konkrete økonomiske samarbejde i EU konstaterer KIP-udkastet, at der ikke er behov for revisioner af de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer (BEPG) i år. Rådet deler Kommissionens vurdering – som fremført i den første årlige statusrapport om fremskridt med Lissabon-strategien – af, at udsigten til videre reformer er lovende. Det er centralt nu at koncentrere sig om implementering af de skitserede reformer i landenes nationale reformprogrammer og fokusere den næste runde af multilateral overvågning på udfordringerne (som identificeres af EPC og EFC for ECOFIN i marts). Multilateral overvågning bør fortsat gennemføres hvert år. Rådet vil komme tilbage til de nationale reformprogrammer og deres implementering i efteråret 2006 med det formål at komplementere BEPG'erne med landespecifikke anbefalinger i 2007. I den forbindelse bør landene lære af ”best practices” for så vidt angår strukturreformer i andre lande. Kommissionen opfordres til at indarbejde en analyse af ”best practices” i sin næste statusrapport om fremskridt i Lissabon-strategien, som kan danne grundlag for Rådets anbefaling af specifikke politikker.

Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ingen.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg har ikke tidligere modtaget notater om det østrigske formandskabs udkast til Key Issues Paper.

Holdning

Dansk holdning

Fra regeringens side kan udkastet til Key Issues Paper generelt støttes, herunder især:

- fremhævelsen af at fokus nu koncentrerer på implementering af de skitserede reformer i landenes nationale reformprogrammer og af vigtigheden af sammenhængende mellemfristede budgetstrategier
- understregningen af, at globaliseringen overordnet er en væsentlig bidragsyder til øgede levestandarder, om end der kan være omstillingsvanskeligheder som skal håndteres ved at øge det enkelte individs omstillingsevne og ikke ved at beskytte det enkelte job.
- at multilateral overvågning fortsat gennemføres hvert år, og at Rådet vil komme tilbage til de nationale reformprogrammer og deres implementering i efteråret 2006 med det formål at komplementere BEPG'erne med landespecifikke anbefalinger i 2007, på linje med den generelle holdning i medlemslandene, jf. nedenfor.

Det vil være ønskeligt med fremhævelse af behovet for tværgående prioritering. Der er behov for en samlet vurdering af sammenhængen mellem landenes finanspolitiske mål, herunder hensynet til at sikre holdbare offentlige finanser, de tilsvarende mål for offentlige udgifter på udvalgte indsatsområder samt besluttede og planlagte reduktioner af beskatningen. I forbindelse med fremhævelsen af øgede investeringer i uddannelse, forskning og udvikling som indsatsområder af høj prioritet ville det således også være ønskeligt med større fokus på konkrete initiativer til at øge kvalitet og effekt af de offentlige midler. Endvidere er der behov for fremhævelse af vigtigheden af styrket implementering af målsætninger vedrørende beskæftigelse og gennemførelse af det indre marked.

Andre landes holdninger

Landene har på EPC og EFC generelt udtrykt opbakning til udkastet, men flere delegationer nævnte, at papiret med fordel kunne komprimeres, gøres skarpere, og sætte målene for den økonomiske politik i EU i forhold til landenes faktiske politikker. Der er også udtrykt bred opbakning til KIP-udkastets formuleringer om, at Rådet vil komme tilbage til de nationale reformprogrammer og deres implementering i efteråret 2006 med det formål at komplementere BEPG'erne med landespecifikke anbefalinger i 2007.

Dagsordenspunkt 2c: Den Europæiske Investeringsbanks (EIB) bidrag til vækst- og beskæftigelsesinitiativer

Resumé: Som et led i forberedelsen af DER i marts 2006 ventes ECOFIN den 14. februar 2006 at skulle drøfte EIB's rolle i EU's bestræbelser på fremme af vækst og beskæftigelse. Drøftelsen ventes at tage udgangspunkt i en præsentation ved EIB af eksisterende initiativer og forslag om nye finansieringsinitiativer på prioriterede områder, herunder forskning og udvikling, energieffektivitet mv.

Baggrund

Det østrigske formandskab ønsker at understøtte tiltag, der bidrager så effektivt som muligt til fremme af økonomisk vækst og beskæftigelse. Den Europæiske Investeringsbank (EIB) er aktiv i denne proces og forventningen er, at dens rolle kan blive større, såfremt indsatsen på områder, der fremmer vækst og beskæftigelse, effektiviseres og styrkes.

Formandskabet har opfordret EIB og Kommissionen til at orientere om mulighederne for at styrke EIB's bidrag til vækst og beskæftigelse gennem målretning af lånepolitikken mod bl.a. forskning og udvikling samt små og mellemstore virksomheder. Drøftelsen på ECOFIN den 14. februar 2006 ventes at tage udgangspunkt i en nærmere præsentation heraf.

Indhold

Den østrigske finansminister Grasser har i et brev til Kommissær Almunia fremhævet potentialet for, at EIB på flere af EU's fokusområder kan udnytte sine kompetencer og ressourcer bedre. EIB har i et kort papir skitseret bankens eksisterende tiltag og fremsætter forslag om nye investeringstiltag inden for primært 4 hovedområder:

- 1) forskning og udvikling
- 2) energieffektivitet
- 3) små og mellemstore virksomheder
- 4) infrastruktur

Ad 1: Forskning og udvikling

- EIB's bidrag til Lissabon-strategien er udmøntet i "Innovation 2010 initiativet" (i2i), hvorigennem banken finansierer projekter vedr. forskning, udvikling, uddannelse indenfor IT-sektoren mv. EIB foreslår at øge sin finansieringsramme til i2i fra det nuværende niveau på 50 mia. euro til 65 mia. euro i 2010 og 100 mia. euro i 2013.
- EIB har allerede oprettet "Structured Finance Facility" (SFF) til støtte af risikofyldte operationer inden for forskning og udvikling generelt. Desuden godkendte Rådet (Konkurrenceevne) i november 2005 "Risk Sharing Finance Facility" (RSFF) til styrkelse af risikofyldte operationer med tilhørende finansiering inden for det 7. rammeprogram for forskning og udvikling på op til 1 mia. euro fra EU-budgettet over perioden 2007-2013.

Yderligere finansiering til denne facilitet er foreslået via omallokering af EIB's overskud (banken undersøger pt. muligheden heraf).

- Desuden ønsker EIB at styrke og intensivere komplementariteten mellem i2i (inkl. SFF og RSFF) og andre initiativer under det 7. rammeprogram for forskning og udvikling.

Ad 2: Energieffektivitet

- Idet udviklingen af energieffektiviteten og nye energiresourcer er vigtigt i den overordnede EU-strategi vedr. sikring af og variation i energiudbud foreslår EIB at øge sit engagement på dette område, herunder finansiering af ny energitransport og -infrastruktur samt et øget bidrag til forskning og udvikling inden for bl.a. energiteknologi og produktudvikling.
- Banken ønsker at styrke hensynene til energieffektivitet i sin vurdering af alle projekter, der har stort potentiale for energibesparelse. Desuden er banken involveret i flere nationale energiprogrammer, herunder aktiviteter vedr. reduktion af CO₂-udledning, for herigennem at støtte EU's indsats i forbindelse med Kyoto-aftalen.

Ad 3: Små og mellemstore virksomheder (SMV)

- EIB foreslår en øget finansiering gennem EU-budgettet til "Competitiveness and Innovation Programme" (CIP) dækkende perioden 2007-2013, hvorigennem SMV'er bistås.
- Desuden fremhæves, at samarbejdet mellem EIB og Kommissionen gennem JEREMIE¹ øger SMV'ers adgang til de strukturelle fonde.

Ad 4: Infrastruktur

- EIB foreslår at øge det eksisterende lånemandat til "TEN² Finance Facility" (TIF) fra 50 mia. euro til 75 mia. euro over perioden 2010-2013. Desuden fremhæves Kommissionen og EIB's fælles forslag om støtte til at fremskynde udviklingen af TEN transport projekter gennem et nyt "Community limited guarantee instrument".
- Endelig fremhæves den tekniske assistance via JASPERS³. EIB foreslår at implementeringen og finansieringen af lignende projekter vil bidrage til økonomisk og social samhørighed, specielt i de nye lande.

EIB's forslag er foreløbige, og banken fremhæver, at yderligere analyse er påkrævet før endelige beslutninger træffes. Det er bl.a. vigtigt, at de budgetmæssige konsekvenser af forslagene undersøges i lyset af aftalen om de finansielle perspektiver 2007-2013. Desuden bør respekten for sund bankpraksis

¹ JEREMIE er et fælles initiativ mellem EIB og Kommissionen for at øge finansieringen til små og mellemstore virksomheder.

² Trans-European Networks

³ JASPERS "Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions" er et partnerskab mellem EIB, EBRD og Kommissionen til fremme af succesfuld implementering af samhørighedspolitikken.

inddrages og udvidelsen af EIB aktivitet på området skal være forenelig med bankens nuværende scenario vedr. kapitalforøgelse dvs. ingen stigning før 2010.

Statsfinansielle konsekvenser

Drøftelsen af EIB's forslag forventes ikke umiddelbart at have statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget.

Det skal generelt bemærkes, at de budgetmæssige konsekvenser af de foreslåede initiativer ikke klart fremgår af EIB's forslag. En vurdering af finansieringsbehovet vil derfor på nuværende tidspunkt være forbundet med stor usikkerhed. En række af initiativerne vedrørende EIB's indsats for vækst og beskæftigelse forventes finansieret inden for de afsatte budgetrammer for EIB. En eventuel gennemførelse af forslagene forudsætter imidlertid, at der ligeledes afsættes midler på EU-budgettet inden for forskellige programmer, herunder til garantistillelse mv. Der er således bl.a. foreslået finansiering på op til 1 mia. euro inden for det 7. rammeprogram for forskning og udvikling, 1 mia. euro inden for transeuropæiske net (TEN) og 1 mia. euro inden for rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation (CIP) i perioden 2007-2013. Danmark betaler ca. 2 pct. heraf, svarende til en forventet statslig udgift på op til ca. 450 mio.kr.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

Forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Holdning

Dansk holdning

Fra dansk side støtter man generelt EIB's overvejelser om at styrke de prioriterede områder gennem en målrettet lånepolitik inden for de eksisterende økonomiske rammer.

Andre landes holdninger

Andre landes holdninger kendes endnu ikke.